

FOTA4Climate

Tel: +48 606 147 929

e-mail: biuro@fota4climate.org

ul. Topolowa 8/12

96-500 Sochaczew

Warszawa, 27.04.2020 r.

Prezydent RP

Premier RP

Minister Rozwoju

Minister Klimatu

Minister Środowiska

Minister Aktywów Państwowych

Minister Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Minister Sprawiedliwości

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Prezes Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie

Dyrektor Generalny Lasów Polskich

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Instytut Ochrony Środowiska

Szanowny Panie Prezydencie,

Szanowny Panie Premierze,

Szanowni Państwo,

Jako członkowie i sympatycy inicjatywy społecznej FOTA4Climate zrzeszającej naukowców, intelektualistów, aktywistów klimatycznych, ekologicznych i społecznych, a także obywateli zaniepokojonych stanem klimatu, przyrody, ekosystemów oraz sytuacją hydrologiczną Polski, apelujemy o niezwłoczne podjęcie adekwatnych działań wobec pogłębiającej się suszy

klimatycznej, która już dziś skutkuje pożarami lasów, łąk, bagien i torfowisk (na czele z pożarem w Biebrzańskim Parku Narodowym) i której intensywność ma związek ze zmianami klimatu.

Pogłębianie się tego stanu rzeczy i brak adekwatnej reakcji na kryzys, może już w tym sezonie doprowadzić do katastrofalnych strat w przyrodzie, rolnictwie i gospodarce. Strat, których nikt nie będzie w stanie zrekompensować w jakikolwiek sposób.

Bez wody może wkrótce zabraknąć pasz, upadnie hodowla zwierząt, ogrodnictwo, uprawa warzyw, uschną zboża. Mogą pojawić się trudności z zabezpieczeniem podstawowych potrzeb żywnościowych Polek i Polaków. Ceny żywności wzrosną, a wielu rolnikom zagrozi bankructwo.

Dlatego niezbędne jest podjęcie natychmiastowych działań w zakresie ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, a także szeregu innych działań adaptacyjnych związanych ze zmianami klimatu, mających wpływ na sytuację hydrologiczną kraju.

Działania Prezydenta, Rządu i Parlamentu RP w zakresie zwalczania pandemii wirusa SARS-CoV-2 pokazały, że zarówno nasze państwo, jak i obywatele są zdolni do szybkiej, relatywnie adekwatnej reakcji na kryzys.

Również w tym przypadku konieczne jest podjęcie natychmiastowych działań, spośród których wskażemy i apelujemy o:

1. Wydanie natychmiastowego zakazu prowadzenia wszelkich prac melioracyjnych mających na celu osuszanie podmokłych terenów rolnych i leśnych (należy dążyć do zmiany funkcji istniejących urządzeń melioracyjnych z odwadniającej na retencyjną).
2. Wprowadzenie powszechnego obowiązkowego programu retencji wód opadowych w gminach poprzez rozwój systemu rozproszonej retencji i remont lub budowę zastawek na rowach melioracyjnych, aby przywrócić im funkcję nawadniania – nie możemy pozwolić sobie na dalszą utratę wody!
3. Odejście od nieadekwatnych, wymagających ogromnych nakładów finansowych, działań, polegających na budowie dużych zbiorników retencyjnych i stopni wodnych na rzekach, które nie odpowiadają na szerokie spektrum różnych typów suszy – w przeciwieństwie do długofalowych pozytywnych skutków rozproszonej retencji krajobrazowej na obszarze całych zlewni i dorzeczy.
4. Zmianę polityki i prawa w obszarze gospodarowania drzewami i zielenią, w szczególności:
  - a. natychmiastowe powstrzymanie wycinki drzew i krzewów w pobliżu cieków wodnych oraz rozpoczęcie zadrzewiania i zakrzewiania brzegów rzek, cieków i zbiorników wodnych,
  - b. zachowanie i zwiększenie powierzchni zadrzewień śródpolnych oraz rozpoczęcie przywracania tych zadrzewień,
  - c. ograniczenie do minimum usuwania drzew w związku z procesami inwestycyjnymi, w szczególności remontami i budową dróg, ścieżek rowerowych etc.
  - d. nowelizację lub wprowadzenie nowych uregulowań prawa ochrony przyrody uwzględniających realia kryzysu klimatycznego, w szczególności ograniczenie wycinania drzew, krzewów, koszenia traw etc.
5. Zmniejszenie we współpracy z Lasami Państwowymi pozyskania drewna w lasach o charakterze naturalnym i półnaturalnym. Zaniechanie pozyskania drewna w lasach wodochronnych, dolinach rzecznych oraz w górach, w miejscach, gdzie pełnią one funkcję retencyjną. Egzekwowanie ochrony bobrów i tworzonych przez bobry rozlewisk (przynajmniej w obrębie obszarów leśnych).

6. Wzrost nakładów na zapobieganie pożarom i ich gaszenie w obszarach leśnych oraz obszarach chronionych, w związku z przewidywanym wzrostem ich częstotliwości i powierzchni. Obecnie stosowane w tym celu środki techniczne oraz zasoby ludzkie mogą się już wkrótce okazać niewystarczające – czego doświadczyliśmy na przykładzie pożaru w Biebrzańskim Parku Narodowym.
7. Rozpoczęcie programów wspierania rolnictwa konserwującego i regeneratywnego (uprawy bezorkowe, permakulturowe itp.), połączonego ze wspomaganą przez państwo akcją edukacyjną w tym obszarze.
8. Skuteczne egzekwowanie prawa ochrony środowiska, obowiązujących planów zadań ochronnych Natura 2000 odnoszących się do obowiązku retencji i zakazu melioracji na obszarach Natura 2000, zaangażowanie w monitorowanie stanu przyrody, wód i rolnictwa takich środków organizacyjnych, jakie zastosowano przy monitorowaniu przestrzegania przepisów związanych z pandemią SARS-CoV-2, w szczególności wykrywanie sprawców podpałek i surowe karanie ich oraz obciążanie kosztami akcji ratowniczych.
9. Uwzględnienie w rządowych programach (Plan Przeciwdziałania skutkom Suszy, Program Renaturyzacji Wód Powierzchniowych, Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2021-2027) opisanych wyżej postulatów.
10. Natychmiastowe wycofanie z oficjalnych materiałów edukacyjnych informacji o tym, jakoby globalne ocieplenie przynosiło pozytywne skutki dla ludzi, przyrody i rolnictwa oraz zaprzestanie wspierania i finansowania tego typu działań dezinformujących i wprowadzających w błąd opinię publiczną.
11. Zainicjowanie i moderowanie skutecznego dialogu między rządem, samorządami, naukowcami, rolnikami, aktywistami ekologicznymi i przyrodniczymi, Lasami Państwowymi, Wodami Polskimi, służbami medycznymi, Policją i Państwową Strażą Pożarną, na rzecz budowania spójnej strategii przeciwdziałania skutkom zmian klimatu i suszy i adaptacji do zmian klimatu.

Powyższe działania powinny zostać podjęte w trybie natychmiastowym, w oparciu o dane nauki i doświadczenia praktyków. Możemy różnić się jako obywatele w wielu kwestiach, ale bez stabilnego ekosystemu, zrównoważonego rolnictwa zapewniającego bezpieczeństwo żywnościowe kraju oraz bez ochrony zasobów wodnych nasze problemy będą jedynie narastać i uniemożliwiać społeczne współdziałanie. Nie ma również wątpliwości, że kryzys wywołany pandemią wirusa SARS-CoV-2, to dopiero początek zbliżających się kryzysów, na które możemy i musimy się przygotować.

Prof. dr hab. Szymon Malinowski

Prof. dr hab. Wojciech Olejniczak

Dr hab. Joanna Zalewska-Gałosz

Dr hab. Wiktor Kotowski

Dr hab. Krzysztof Świerkosz

Dr inż. Piotr Tyszko-Chmielowiec

Dr Kamila Reczyńska

Dr Marzena Suchocka

Dr Karolina Ziembowicz-Lisiecka

Dr inż. Paweł Gajda
Dr Sebastian Szklarek
Dr Michał Szpak
Agata Brzezińska
Adam Błażowski
Małgorzata Piszczek
Andrzej Konopka
Paweł Kisiel
Adam Bohdan
Paweł Droździak
Wojciech Galosz
Krzysztof Kowalski
Krystyna Romanowska
Urszula Kuczyńska
Albert Klys
Jarosław Lipszyc
Michał Fabiszewski
Wojciech Kość
Magda Kisielewska
Mateusz Sienkan
Karol Konopacki
Aleksandra Herzyk
Sylwia Pietryga
Anna Rahnama
Magdalena Bar
Jacek Lekki
Janusz Olearczyk
Julia Galosz
Jakub Kotaś
Julia Smigielska-Siarkowska
Sławomir Tomaszewski

Krzysztof Drozdowski

Joanna Makowska

Joanna Gajek

Renata Baron

Michał Błachuta

Zbigniew Szczęsny

Maciej Lipka

Michał Chojnacki

Agata Stypa

Marcin Dusiło

Leszek Karlik

Juliusz Kowalczyk

Bartek Rogowski

Jurij Biliczenko

Jan Srzednicki

Zbigniew Bohdanowicz

Małgorzata Olejniczak

Filip Matusiak

Katarzyna Górkiewicz

Martyna Tomaszewska

Piotr Czerski

Antoni Goldstein

Rafał Maszkowski

Andrzej Domański

Witold Wysmulek

Michał Grzegorzewski

Andrzej Gąsiorowski